

István a Bükkben kutatott, *Kessler Hubert* pedig a Remetehegyi Hétylukban tárt föl új részeket, melyek Csonkamagyarországon egyedülálló mennyiségben tartalmaznak foszfát földet. Augusztusban az aggteleki barlangvidéken folytak kutatások. Decemberben kezdődtek az Osztály hivatalos kutatásai az Aggteleki barlangban, melyek 2022 m új járat felfedezésére vezettek.

Az egyesület közgyűlése az eddigi sikerek hatása alatt 300 pengőt irányzott elő a Barlangkutató Osztály részére, az Osztály elnökének, *Kessler Hubertnek* pedig jegyzőkönyvi köszönetet mondott. *J. S.*

A MAGYAR BARLANGTANI IRODALOM JEGYZÉKE.

Bibliographia Spelaeologica Hungarica.

A magyar Barlangtani irodalom jegyzékét 1549–1913-ig *Siegmeth—Horusitzky* munkájában találjuk meg.¹ Az időrendben ez után következő irodalmi összeállítások megtalálhatók a Barlangkutató 1927-es évfolyama alapján.² A Barlangkutató szerkesztőségének határozata folytán ebben a számban nem folytatjuk az 1926. utáni irodalom felsorolását, hanem a *Siegmeth—Horusitzky*-féle jegyzékből kimaradt munkák címét közöljük egyelőre 1850-ig. Hogy mennyire hiányos a fent említett irodalmi jegyzék, arra élénken rávilágít az itt közölt kiegészítés, mely majd ugyanannyi hiányzó művet sorol fel, mint amennyi a *Siegmeth—Horusitzky*-féle összeállításban bentfoglaltatik. Kimaradtak az utóbbiból olyan alapvető munkák, mint *Bél Mátyás* Prodrómusa, mely az első pontos barlangszelvényt tartalmazza vagy *Hain János* munkája, melyben a barlangi medve maradványainak első ábrázolását adja; nem is szólva az első magyarországi barlangtani munkáról, *Ranzani* 1484-ben megírt *Epitome Rerum Hungariae*-járól. *Siegmeth—Horusitzky* összeállításából, mint teljesen hibásan vagy hiányosan idézett tételek, törleendőek a következők: 2 (1622), helyette lásd *Ballenstedt* 1826. 5 (1672), helyette lásd *Hain* 1672. 7 (1732), helyette lásd *Brückmann* 1732. *Kubacska A.*

1484 *Ranzanus P.*: *Epitome Rerum Hungariae* (Ranzani kódex).

1551 *Werner Gy.*: *De admirandis Hungariae aquis hypomnemation.*
Vienna.

¹ *Siegmeth K.—Horusitzky H.*: A magyarországi barlangok s az ezekre vonatkozó adatok irodalmi jegyzéke. Budapest, 1914.

² *Bibliographia spelaeologica hungarica.* Barlangkutató. Vol. XIV—XV. pag. 115. Budapest, 1927.

- 1558 *Werner Gy.*: Von den wunderbarlichen Wasser zu Hungern Bericht. Wien.
- 1558 *Ranzanus P.*: Epitome Rerum Hungariae. Tirnavia.
- 1672 *Hain P. J.*: De draconibus Carpathicis. (Miscellanea curiosa medico-physica academiae naturae curiosorum. Dec. I. Annus III. Obs. CXXXIX. pag. 220.) Lipsia & Francofurt.
- Hain P. J.*: De draconum Carpathicorum cavernis. (U. o. Dec. I. Annus III. Obs. CXCIV. pag. 314.) Lipsia & Francofurt.
- 1673 *Vollgnad H.*: De draconibus Carpathicis et Transsylvanicis. (Miscell. curiosa medico-physica academiae naturae curiosorum. Dec. I. Anni IV. Obs. CLXX. pag. 226.) Lipsia & Francofurt.
- 1685 *Krekwitz G.*: Richtige Beschreibung des ganzen Königreichs Hungarn. (Füleki brg. pag. 175.) Frankfurt—Nürnberg.
- 1700 *Brownius*: Itinerarii Libri. II. Parte. II. c. IV. pag. 173. Izzasztóbarlang.
- 1700 *Tolius J.*: Epistola Itineraria. (Vol. V. pag. 169.) Amstelodam.
- 1714 *Csiba R. P. S.*: Dissertatio historico-physica de montibus Hungariae. (pag. 113.) Tyrnavia.
- 1723 *Bél M.*: Hungariae antiquae et novae Prodrömus specimine, quomodo in singulis operis partibus elaborantis. (Deménfalvi barlang. pag. 150. Elsö magyar barlang keresztszelvény.) Norimberga.
- 1725 *Brückmann F. E.*: Von den Ungarischen Drachen Höhlen im Lip-tauer Comit. (Sammlung von Natur- und Medicin-wie auch hierzu gehörigen Kunst- und Literajur-Geschichten. Class. IV. Artic. 5. Relatio XXVI. pag. 628.) Leipzig—Budissin.
- 1728 *Brückmann F. E.*: De bellarius lapideis Liptoviensibus Hungaricus (Epistola Itineraria III-tia. pag. 2.) Wolffenbüttel.
- 1732 *Brückmann F. E.*: De antris draconum Liptoviensibus. (Breslauer Sammlung. XXXII. pag. 629.)
- 1739 *Brückmann F. E.*: De quibus figuratis Hungariae lapidibus. (Epistola Itineraria. XI. Cum Tab. I.) Wolffenbüttel.
- 1744 *Bél M.*: Beschreibung zweer Höhlen von wunderbarer Beschaffenheit, deren die voll Eis ist, die andere schädliche Dampfe von sich giebt. (Silice, Torja. pag. 60.) Hamburg.
- 1746 *Ranzani P.*: Epitome Rerum Hungariae. Buda.
- 1772 — Wie die Meermuscheln, und die Seefische, auf die Berge gekommen zeyn mögen? (Pressburgische Wochenblatt. Vol. II. pag. 40.) Pressburg.
- 1772 — Einige Hypothesen von dem Ursprunge der Berge. (Pressburgische Wochenblatt. Vol. III. pag. 352.) Pressburg.

- 1772 *Vateri Abraham Wittembergensis*: Dissertatio de calculi in vesica fellea generatione. Wittemberg.
- 1774 *Esper J. F.*: Ausführliche Nachrichten von neuentdeckten Zoolithen unbekannter vierfüßiger Thiere. Nürnberg.
- 1777 *Belius M.*: Compendium Hungariae geographicum. (Vol. II. pag. 78.) Poson et Casovia.
- 1777 *Szászky O. T.*: Introductio in orbis antiqui et hodierni Geographiam, in duos tomos divisa. (Liptói Benikova. pag. 25, 433.) Poson et Cassovia.
- 1778 *Klein M.*: Sammlung merkwürdigster Naturseltenheiten des Königreichs Ungarn. (Kárpáti brg. pag. 56.) Pressburg—Leipzig.
- 1782 *Stüberschlag J. E.*: Geogenie oder Erklärung der mosaïschen Erdbeschaffung. Berlin.
- 1787 — Topographische Beschreibung der Thurozer Gespanschaft. (Ungarische Magasin. Vol. IV. pag. 430.) Pressburg.
- 1787 *Bucholz J.*: Übermalige Reise in die K. Gebirge und die angrenzende Gespansch. (Ungarische Magasin. Vol. IV. pag. 270, 271, 278, 282.) Pressburg.
- 1787 *Bucholz J.*: Reise auf die Karpatischen Gebirge. (Ungarische Magasin. Vol. IV. pag. 36, 43, 45.) Pressburg.
- 1791 — Die Sohler Gespanschaft. (Neues Ungarische Magasin. Vol. I. pag. 59. Hermaneci brg.) Pressburg.
- 1791 — Die Lyptauer Gespanschaft. (Neues Ung. Magasin. Vol. I. pag. 216, 257.) Pressburg.
- 1793 *Matyus I.*: Ó és Új Diaetetica. (Vol. I. pag. 255—58. Torja, Almási brg.) Pozsony.
- 1795 *Kralowanszky A.*: Naturalis historiae compendium. (Kárpáti Drachenhöhle. pag. 308.) Leutschovia.
- 1795 *Rosenmüller S.*: Beiträge zur Geschichte und näheren Kenntniss fossiler Knochen. Leipzig.
- 1801 *Földi J.*: Természeti Historia a Linné systemája szerint. I. Tsomó. Az állatok országa. Pozsony.
- 1804 *Rosenmüller J.*: Abbildungen und Beschreibungen fossiler Knochen des Höhlenbären. (Description des fossiles de l'ours des cavernes.) Weimar.
- 1805 V.-Reisebeschreibungen naturhistorischen Inhalts nach einem Theile des Haromssekern Ciker Stuhls. (Siebenb. Provinzialblätter. Vol. I. pag. 70.) Hermanstadt.
- 1810 *Schönbauer V.*: Mineræ Metalorum Hungariae et Transilvaniae. Vol. II. pag. 408. Szádelló, Szelic, Hermandowetz.) Vienna.

- 1812 *Werner-Reichertzer*: Anleitung zur Geognosie, insbesondere zur Gebirgskunde. (pag. 136. Baradla, Veterán, Rabló, Szélicze brg.) Wien.
- 1813 *Marienburg J.*: Geographie des Großfürstenthums Siebenbürgen. (Vol. I. pag. 23. Vol. II. pag. 161. Almási brg. Pörzburger Kluff. pag. 175. Torja.) Hermanstadt.
- 1814 *Jonas J.*: Beschreibung einer in Jahre 1811 durch Ober-Ungarn nach Nagybanyen und Kapnik unternommenen Reise. (Leonhard, Taschenbuch. pag. 142.)
- 1817 *Freiherm von M^y*: Vaterlandskunde. Topographisch-statistische Skizze der Neutraer Gespanschaft. (Hesperus. I. füzet. pag. 6. Zoborhegyi üreg.)
- 1817 *Zipser C. A.*: Versuch eines topographisch-mineralogischen Handbuches von Ungarn. (pag. 2 Aggtelek, 57 Demanova, 92 Funaca, 107 Herrengrund, 305 Rauschenbach, 314 Hronyec.) Oedenburg.
- 1818 *Bright R.*: Travels from Vienna trough lower Hungary. (pag. IV, Deménfalvi brg. pag. XI Aggtelek, pag. XIII Funacza.) London.
- 1820 *Ballenstedt J.*: Der Höhlenbär (*Ursus spelaeus*), ein Geschöpf der Urwelt. (Archiv für die neuesten Entdeckungen aus der Urwelt. Vol. II. pag. 14.) Quedlinburg und Leipzig.
- 1820 *Dehne M.*: Üeber den Höhlenbären (*Ursus spelaeus*). (Archiv für die neuesten Entdeckungen aus der Urwelt. Vol. II. pag. 3.) Quedlinburg und Leipzig.
- 1820 *Jonas J.*: Ungarns Mineralreich orycto-geognostisch und topographisch dargestellt. (Aggtelek pag. 162, 335, 342.) Pesth.
- 1821 *Haumann G. H.*: Die Hundert Wunder der Welt und der drei Naturreiche. Sonderhausen und Nordhausen.
- 1823 — La-Balme-barlangról. (Honművész No 56.)
- 1823 *Krüger*: Über Höhlen mit Raubtiergebeine. (Archiv für die neuesten Entdeckungen aus der Urwelt. Vol. V. pag. 68.) Quedlinburg und Leipzig.
- 1825 *Cuvier G.*: Recherches sur les ossemens fossiles. (Vol. IV. pag. 456.) Paris.
- 1825 *Szepesházi C.* — *Thiele J. C.*: Merkwürdigkeiten des Königreiches Ungern. Kaschau.
- 1832 *Ludvígh S.*: Reise in Ungarn im Jahre 1831. (pag. 88 Aggtelek.) Pest—Leipzig.
- 1833 Nevezetes barlang Sardiniában. (Honművész. pag. 416.)
- 1833 *Normann H.*: Ungarn das Reich, Land und Volk wi es ist. (Aggteleki brg. Vol. I. pag. 21.) Leipzig.

- 1833 *Thiele J. C.*: Das Königreich Ungarn. (Vol. III. pag. 121, 124 Demanova.) Wien.
- 1837 *Ködlük a Szepességben.* (Regélő. pag. 517.)
- 1838 *Kunos*: A Deménfalvi Cseppkő-Barlang. (Természet. Vol. I. pag. 8.) Buda.
- 1842 *Ecsei J.*: Kalotaszeg és vázolata. (Múlt és Jelen melléklapja: Hon és Külföld. II. évf. pag. 86.) Kolozsvár.
- 1842 *Graca Gy.*: Kalotaszeg. (Múlt és Jelen melléklapja: Hon és Külföld. II. évf. pag. 226.) Kolozsvár.
- 1842 *Miller F.*: Von den Natur Produkten des Mineral Reichs im Biharer Kom. (Ung. Magazin Vol. I. pag. 358. Funacza.)
- 1843 *Kubinyi F.*: Kirándulás Pokorelláról a Királyhegyre jul. 28-án 1842. (Orvos és Termv. Munkálatai. Vol. III. pag. 97.)
- 1843 *Zipser A.*: Előadás. (Orvos és Termv. Munkálatai. Vol. III. pag. 124. Tufnai brg.)
- 1843 *Zipser A.*: Értekezés Zólyom m. földisme viszonyiról. (Orvos és Termv. Munkálatai. Vol. III. pag. 85.)
- 1844 *Fritvaldszky J.*: Kirándulás a szepesi Kárpátokra természettudományi tekintetből. (Orvos. és Természetv. IV. temesv. vándorgyűlése.) Pest.
- 1844 *Vizer J.*: A Kárpátok. Tudománytár. Uj folyam VIII. Vol. XVI. pag. 119. Aggtelek, Szilice stb.) Buda.
- 1845 *Gerado de O.*: La Transsylvanie et ses habitans. Paris.
- 1845 *Seybt J.*: Siebenbürgen und seine Bewohner. (Gerado művének fordítása. Vol. II. pag. 112.) Leipzig.
- 1846 *Vizer J.*: A Kárpátok. (Magyar Tudóstárs. Évkönyve. Vol. VII. pag. 217.)
- 1848 — Mumia barlangok Mexikoba. (Természeibarát. Vol. III. pag. 46.) Kolozsvár.
- 1850 *Ackner M. J.*: Der Götzenberg orographisch geologisch und palaeontologisch skizzirt. (Verhandl. u. Mitteil. der siebenbürgische Vereins für Naturwissenschaften. Vol. I.) Hermanstadt.

Nyomatott Sugár István könyvnyomdájában, Budafokon. Telefon: 69-6-27